

5. Острогляд О.В., Береський Я.О. Окремі теоретичні аспекти розуміння тактики захисту в кримінальному процесі України. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. (2012) 5. С. 134 URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivif_2012_5_23.

6. Бишевец О.В. Тактичні прийоми у професійній діяльності адвоката. Вісник Академії адвокатури України. Випуск 11. 2008. С. 104-108.

7. Іваницький Я.О. Про поняття тактики професійного захисту. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. (2018) 48(2). С. 106.

8. Черноус Ю.М. Психологічні основи реалізації тактичних прийомів. Юридична психологія. Том 26 № 1 (2020). С. 13-21. doi:<https://doi.org/10.33270/03202601.13>

9. Гончаренко В.Г. Тактика психологічного впливу на попередньому слідстві / В.Г. Гончаренко, Ф.М. Сокиран. Київ: ун-т. – Укр.акад.внутр.справ – 1994. – 44 С.

10. В.О. Попелюшко. Стратегія і тактика захисту в судовому розгляді справи. Вісник Академії адвокатури України. Випуск 12. 2008. С. 96-98.

Панасюк Вікторія Вікторівна,
ад'юнкт кафедри криміналістики
та судової медицини Національної
академії внутрішніх справ

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО ЗІ СПІВРОБІТНИКАМИ ОПЕРАТИВНИХ ТА ІНШИХ ПІДРОЗДІЛІВ НПУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА, ВЧИНЕНОГО ЩОДО ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ

Ефективне розслідування кримінальних правопорушень неможливе без тісної співпраці слідчих з оперативними працівниками та іншими підрозділами НПУ (Національної поліції України).

Співпраця слідчих та оперативних працівників регулюється кримінальним процесуальним законодавством і спрямована на досягнення спільних цілей: попередження,

виявлення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, встановлення осіб, які їх вчинили, притягнення їх до відповідальності, а також відшкодування завданої шкоди та відновлення порушених прав потерпілих.

Ефективність розслідування домашнього насильства залежить від того, наскільки якісно буде проведений початковий етап. Саме на цьому етапі закладаються основи для успішного розкриття злочину та притягнення винного до відповідальності [1, с. 95].

Початковий етап розслідування домашнього насильства, вчиненого щодо осіб похилого віку – це важливий період, коли слідчий здійснює первинні дії для збору інформації, встановлення фактів та формування повної картини злочину.

Тому, ми можемо виокремити основні цілі на початковому етапі розслідування:

- Збір інформації: слідчий збирає всю доступну інформацію про подію, включаючи свідчення потерпілого, очевидців, а також докази.

- Встановлення фактів: на основі зібраної інформації слідчий встановлює факти вчинення кримінального правопорушення, його характер, обставини та наслідки.

- Ідентифікація підозрюваного: слідчий активно працює над встановленням особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

- Оцінка ситуації: слідчий оцінює ступінь небезпеки для потерпілого.

- Забезпечення безпеки потерпілого: слідчий вживає необхідних заходів для забезпечення безпеки потерпілого.

Беручи до уваги основні цілі, Слухаєнко Ю.М. виокремила загальний алгоритм дій слідчого на початку розслідування домашнього насильства. На її думку, він виглядає так: оцінка вихідної слідчої ситуації, висунення слідчих версій, планування початку досудового розслідування, постановка тактичних завдань, планування та проведення окремих СРД (слідчих (розшукових) дій) та інших заходів для вирішенню поставлених задач [2, с. 115].

Ми погоджуємося з вищевказаною думкою, та можемо розкрити зазначені нею позиції. Отже, визначитися із слідчою ситуацією дозволить ретельна фіксація та аналіз наданої інформації під час прийому заяви чи повідомлення про домашнє насильство(слідчий ретельно фіксує всі деталі заяви потерпілого

або іншої особи, яка повідомила про вчинення злочину). Огляд місця події (проводиться огляд місця, де було вчинено насильство, для виявлення слідів злочину та інших доказів), візуальний огляд потерпілого (задля фіксації слідів насильства) та допит потерпілого та свідків дозволять коригувати слідчі версії, що були сформовані на етапі отримання інформації про домашнє насильство. Вилучення речових доказів (вилучаються всі предмети, які можуть мати відношення до злочину) та призначення судових експертиз дозволять слідчому планувати наступний етап розслідування та визначитися із подальшою тактикою наступних СРД.

Стосовно взаємодії слідчих з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами в розслідуванні домашнього насильства щодо осіб похилого віку, можна зазначити, що це – скоординована діяльність, передбачена законом, яка передбачає спільне виконання певних завдань. Основними завданнями є: виявлення та фіксація фактів домашнього насильства, захист потерпілих та надання їм необхідної допомоги, розшук та затримання підозрюваного, збір доказової бази, проведення експертиз та взаємодія із Судом. Її метою є ефективне розслідування таких злочинів за рахунок об'єднання зусиль різних підрозділів правоохоронних органів, органів державної влади та громадських організацій. Об'єднання зусиль при розслідуванні домашнього насильства щодо осіб похилого віку є важливим через комплексність проблеми. Домашнє насильство щодо літніх людей часто приховане, а потерпілі можуть бути не в змозі самотійно звернутися за допомогою. Тому ефективне розслідування вимагає скоординованої роботи слідчих, оперативних працівників, соціальних служб, медиків та інших фахівців. Такий підхід дозволяє забезпечити комплексну допомогу потерпілим, ефективніше розслідувати злочини та запобігати повторним випадкам насильства.

Враховуючи вимоги «Інструкції з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України» [3], організація взаємодії слідчих підрозділів з іншими підрозділами Національної поліції України у протидії такому злочину може забезпечуватись шляхом:

– комплексного використання сил і засобів усіх підрозділів органів поліції під час досудового розслідування злочинів проти життя та здоров'я особи (при розслідуванні домашнього насильства важливо залучати не лише слідчих, а й оперативних працівників, експертів, кінологів тощо. Це

дозволить зібрати повний обсяг доказів та забезпечити всебічне дослідження події);

- створення для всебічного, повного та неупередженого дослідження обставин кримінального провадження про домашнє насильство СОГ із включенням до їх складу працівників оперативних та інших підрозділів органів Національної поліції, а в разі необхідності – міжвідомчих СОГ (для ефективного розслідування складних випадків домашнього насильства необхідно створювати СОГ із залученням фахівців різних профілів. Це дозволить швидше реагувати на ситуацію, зібрати необхідні докази та вжити заходів для захисту потерпілих);

- ефективного контролю за своєчасним та повним виконанням оперативними підрозділами доручень слідчих про проведення СРД (слідчі повинні ретельно контролювати виконання доручень оперативними підрозділами, щоб забезпечити своєчасне проведення необхідних слідчих дій);

- якісної підготовки матеріалів з проблемних питань діяльності органів досудового розслідування при розслідуванні домашнього насильства та їх обговорення на колегіях (нарадах) МВС України, Національної поліції, спільних колегіях і нарадах з іншими правоохоронними та державними органами та прийняття конкретних і ефективних управлінських рішень (регулярне обговорення проблемних питань на колегіях та нарадах сприяє підвищенню ефективності розслідування домашнього насильства та ухваленню обґрунтованих управлінських рішень).

Тому, результативність діяльності взаємодіючих суб'єктів може бути досягнута лише при обов'язковому дотриманні певних умов. Перш за все, повинні бути визначені взаємодіючі ланки, їх завдання та обсяг взаємодії, чітко розподілені функціональні обов'язки, обрані форми взаємодії та визначені конкретні виконавці, яким повинні бути роз'яснені поставлені перед ними спільні завдання. Потім належить забезпечити обмін взаємною інформацією, визначити способи та засоби зв'язку (наради, робоче обговорення конкретних ситуацій, телефонні контакти тощо) між взаємодіючими ланками [4].

Отже, ефективність розслідування домашнього насильства залежить від того, наскільки якісно буде проведений початковий етап. Саме на цьому етапі закладаються основи для успішного розкриття злочину та притягнення винного до відповідальності. Взаємодія слідчого з оперативними та іншими підрозділами є запорукою успішного розслідування домашнього насильства щодо осіб похилого віку. Така співпраця дозволяє забезпечити

комплексний захист прав потерпілих, притягнути винних до відповідальності та запобігти повторенню таких злочинів.

Список використаних джерел

1. Іщенко Т.В. Особливості початку досудового розслідування домашнього насильства. Правові новели. 2020. №12. С. 92–100.

2. Слухаєнко Ю. М. Криміналістична характеристика домашнього насильства. Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка. 2020. Вип. 3 (91). С. 110-118 URL: <file:///C:/Users/My%20Notebook/Downloads/1034B0%D1%.pdf>

3. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України 07 лип. 2017 р. № 575. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>

4. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>

5. Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України, затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України 06 лип. 2017 р. №570. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17>.

Панкова Вікторія Юрїєвна,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 2 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики
та судових експертиз навчально-
наукового інституту № 2 Національної
академії внутрішніх справ

Приходько Ю. П.

**ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ
АПАРАТІВ У РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ У ПЕРІОД ВОЄННОГО
СТАНУ**